

ZORGPLEKLEREN

Anders **leren** in de zorg

WORKSHOP C

directies, HR & beleid

Sara Van Waes
provincie Antwerpen

Karlijn Ongena
provincie Antwerpen



DEZE WORKSHOP

“Hoe Zorgplekieren verankeren in onze organisatie?”

Wie & doelen | directies, HR, beleid, RTC's

- Nieuwe/verkennende duo's & wie daarbij betrokken is: Wat vraagt Zorgplekieren?
- Lopende duo's & wie daarbij betrokken is: Wat borgen & versterken?

Aanpak

1. Ambities & meerwaarde
2. Investing van tijd & middelen
3. Borgen - versterken - en/of opschalen

ZORGPLEKLEREN

Anders **leren** in de zorg

1. AMBITIES & MEERWAARDE

Wat willen jullie bereiken met Zorgplekieren? [= **PERSOONLIJKE AMBITIES**]

= Wat denkt de werkplek dat het zal opleveren en waarom waardevol voor de school?

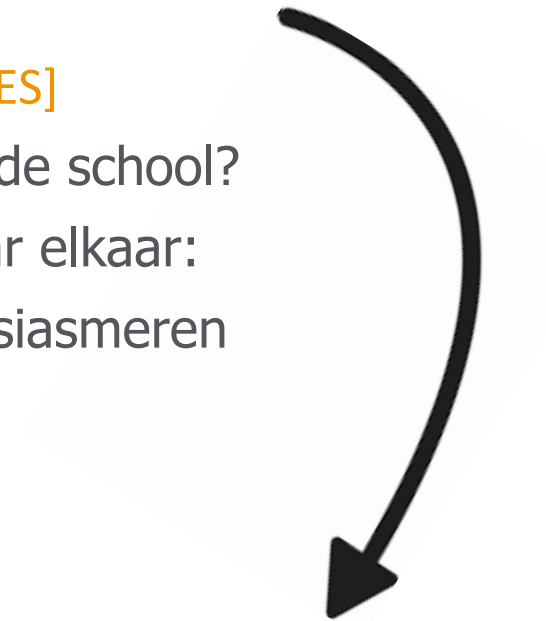
Essentieel om deze ambities scherp in beeld te krijgen én uit te spreken naar elkaar:

- om jullie verhaal te delen/bekend te maken, collega's te (blijven) enthousiasmeren
- om keuzes te maken in het ontwerp
- om op terug te vallen als moeilijk gaat

Waarom doen wij dit samen? [= **GEZAMENLIJKE AMBITIES**]

= Basis van het draagvlak onder jullie samenwerking

- Vaak overgeslagen... maar essentieel met oog op duurzame samenwerking
- Niet enkel bij de start - blijvend voor ogen houden, kan veranderen



ZORGPLEKLEREN

Anders **leren** in de zorg

1. PERSOONLIJKE AMBITIES & MEERWAARDE [NOTITIES INPUT WORKSHOP]

- Het verhoogt de **intrinsieke motivatie** en er is een **grotere leerwinst**. Leerlingen kunnen de theorie meteen in de praktijk toepassen.
- Het is belangrijk om een gezamenlijke visie en grondhouding te ontwikkelen om zo een leeromgeving te creëren ook voor de medewerkers aan het project.
 - o Werknemers mee laten nadenken zodat ze kunnen doen wat ze graag doen. Belang van een gezamenlijk draagvlak.
 - o Versterking retentiebeleid.
 - o Ook een **krachtige leeromgeving** voor zorgpersoneel ontwikkelen (i.p.v. enkel voor leerlingen).
 - o Een project als ZPL zorgt ervoor dat we, als WZC, onszelf blijven uitdagen als krachtige leeromgeving en zo expertise delen.
 - o De liefde en het hart voor de zorg overdragen aan leerlingen.
 - Grotere verbinding tussen leerlingen en bewoners én tussen leerlingen en WZC.
- Versterking **leercultuur** binnen zorgorganisatie.
 - o Niet enkel voor leerlingen, ook voor medewerkers.
 - o Vergroting van verantwoordelijkheidsgevoel en zelfvertrouwen.
 - o Belangrijke rondvoorwaarde is dat er een gezamenlijk draagvlak en opvolging (in kader van persoonlijke groei) aanwezig moet zijn.
 - o De studentenwerking/stagebeleid wordt naar een hoger niveau gebracht doordat mentoren zich ook meer vragen gaan stellen over hoe zij functioneren.

ZORGPLEKLEREN

Anders **leren** in de zorg

1. PERSOONLIJKE AMBITIES & MEERWAARDE [NOTITIES INPUT WORKSHOP]

- ZPL kan voor **meer instroom** zorgen in de zorg door samenwerking met scholen. Het is een meerwaarde om mensen zo op te leiden. Ze blijven betrokken bij je instelling. In plaats van bij een regulier traject. Hier doen ze éénmaal stage en zodra afstuderen, zijn ze ouderenzorg al vergeten.
 - o Meer kans om te blijven in de sector. Leerlingen worden langer bij de ouderenzorg betrokken waardoor ze die niet meer 'vergeten' door andere stages doorheen hun studie.
 - o Gezamenlijke verantwoordelijkheid in zorgverhaal
- Verhoging van **kwaliteitsvolle zorg**
 - o Cursisten worden meteen geconfronteerd met praktijksituaties, minder groot schokeffect met praktijk.
 - o Op korte termijn theorie kennen en meteen toepassen.
 - Samenwerking tussen school, student en mentoren versterken
 - Kloof tussen onderwijs en werkveld kleiner maken
 - o We blijven onszelf als zorgorganisatie telkens uitdagen.
- Cursisten worden meteen meegenomen met de visie in een zorginstelling. Maar ook de visie van de medewerkers wordt nog eens opgefrist.

ZORGPLEKLEREN

Anders **leren** in de zorg

1. GEZAMENLIJKE AMBITIES & MEERWAARDE [NOTITIES INPUT WORKSHOP]

- Een leerplek realiseren waar **theorie en praktijk dicht bij elkaar liggen** om zo de beste zorgen voor de toekomst kunnen geven
 - o Deze gezamenlijke ambitie zorgt ervoor dat het project naar de toekomst toe meer verfijnd wordt.
 - o Als onderwijsinstelling proberen we zo meer leerkrachten vakoverschrijdend te laten denken en zich flexibeler te handelen. (Bv. in functie van planning van de leerdoelen: leerlingen zullen soms iets sneller leren of moeten leren dat ze in de theorie nog niet hebben geleerd of later zullen leren. Dit zorgt ervoor dat ook leerkrachten hun planning meer zullen moeten aanpassen.)
- **Kwaliteit van opleiding en zorg verhogen**
 - o Expertise delen binnen vak en beroep.
 - o Ontstaan van een leer-community waar leerbetrokkenheid verhoogd wordt en dat mensen energie geeft.
 - o Zowel het werkveld als het onderwijs samen als leeromgeving doen versterken.

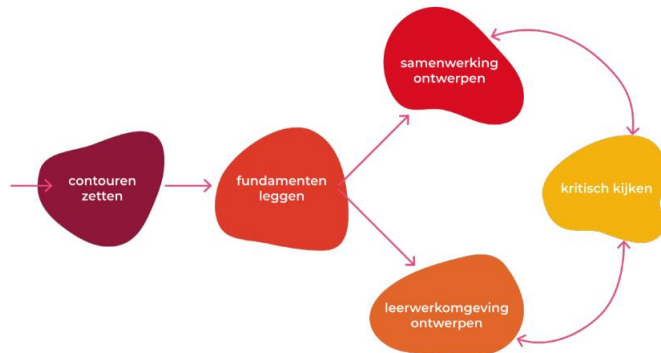
ZORGPLEKLEREN

Anders **leren** in de zorg

BOUWSTEEN 1 TOOLBOX



ZORGPLEKLEREN Toolbox



Persoonlijke ambities

Voordat jullie starten met ontwerpen, is het essentieel om samen de leers te bepalen. Wat willen jullie dat Zorgplekieren oplevert?

Waarom vind jij Zorgplekieren waardevol? Waarom ben jij enthousiast om te starten? Wat zijn jouw drijfveren?

Gezamenlijke ambities

Waar zitten de gezamenlijke waarden en wins bij Zorgplekieren? Wat halen jullie hier allebei uit en waarom willen jullie dit samen doen?

Noteer hier jullie gezamenlijke ambities!
Wat willen jullie samen bereiken?

Werkwijzer Persoonlijke ambities

DOEL

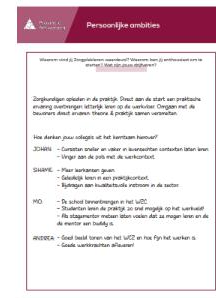
Voordat jullie starten met ontwerpen is het belangrijk om uit te spreken waarom ieder van jullie met Zorgplekieren wil starten. Waarom ben jij enthousiast? Dit vormt de basis van het draagvlak onder jullie samenwerking.

NODIG

Schrijfmateriaal | Tool 'Persoonlijke ambities' voor iedere aanwettige

AANPAK

- Iedereen denkt eerst na over de eigen, persoonlijke ambities en deelt vervolgens met de anderen.
- Voor elke persoon noteren jullie eerst de essentie zodat jullie elkaars ambities in beeld krijgen.



Werkwijzer Gezamenlijke ambities

DOEL

Vanuit de persoonlijke ambities en de verwachtingen van de belanghebbenden, kunnen jullie gezamenlijke ambities gaan formuleren. Het is essentieel om de tijd te nemen om deze samen goed te bepalen. Dit zal jullie helpen om jullie verhaal rond Zorgplekieren met anderen te delen.

NODIG

Schrijfmateriaal | Tool 'Gezamenlijke ambities'

AANPAK

- Leg de persoonlijke ambities samen met de wins en bezorgdheden van de belanghebbenden.
- Als jullie alles samen zien: wat zijn dan jullie gezamenlijke ambities? Wat willen jullie samen bereiken?



ZORGPLEKLEREN

Anders **leren** in de zorg

2. WELKE INVESTERINGEN NODIG?

- Wat heeft je **tijd** gekost? 
- Waar heb je **middelen** aan besteed?

Nieuwe: beeld krijgen van welke investering Zorgpleklers vraagt

Lopende: terugblik op investeringen:

- Wat zijn meest waardevolle investeringen geweest?
- Waar wil/moet je in blijven investeren?

2. WELKE INVESTERINGEN NODIG?



= bij de opstart



= eens het loopt

ZORGPLEKLEREN

Anders **leren** in de zorg

2. PLANNING, OVERLEG & AFSTEMMING [NOTITIES INPUT WORKSHOP]

In het begin van het project is dit heel intensief en vraagt dit veel overleg. Investeer in het begin zeker om elkaar te leren kennen en zo elkaars manier van werken te leren kennen. Blijf ook de feedback van collega's en leerlingen vastleggen. Los van het organisatorische moet er ook gezocht worden naar een gemeenschappelijke taal. In functie van missie en visie, maar ook in functie van evaluatie. Vaste dagen in de maand inplannen voor overleg tussen beide partijen. Investeer ook in overleg om leerlingen te betrekken/in te lichten.

Onderwijs:

- **Afstemming leerplandoelen en leeractiviteiten** in de klas en in de praktijk
 - o Er ontstaat een dilemma rond het afstemmen van de leerstof op school of het meegaan met de 'flow van het WZC'.

WZC:

- **Confrontatie tussen planning WZC en school**
 - o Er komt een extra factor bij. Normaal hou je rekening met je eigen planningen en personeelsbezetting. Nu moet je meteen ook rekening houden met de planning van de school (bv. Schoolvakanties) en roosters van leraren.
 - o Als voorbeeld op vrijdag is personeelsbezetting laag en ineens komt de school op vrijdag. Dit vraagt ook flexibiliteit.
 - o Dit zorgt er ook voor dat je best niet te veel activiteiten op voorhand plant omdat er nog veel kan veranderen in functie van aanwezigheden, ziektes, ...

ZORGPLEKLEREN

Anders **leren** in de zorg

2. BEGELEIDING VAN LEERLINGEN & VORMING VAN COLLEGA'S [NOTITIES INPUT WORKSHOP]

Er moet continu geïnvesteerd worden in het element begeleiding. Niet enkel voor leerlingen zelf, maar ook voor mentoren. Investeer ook in overleg om leerlingen te informeren en in te lichten. Connectie tussen studenten en zorgpersoneel.

Sommige projecten stelden een **mentoropleiding** als voorwaarde om leerlingen te maken begeleiden. Dit zorgde meteen ook voor een cultuurswitch. Is er tijd voor mentoren vrijgesteld? Tijdoverschot is er niet, je moet dat zelf creëren binnen je organisatie. In het begin is dit een moeilijke, maar op termijn heeft dat wel geloofd.

Het is niet zo dat collega's die een mentoropleiding volgen, **meteen mentor** zijn. Het is een investering die altijd lopende is. **WZC als opleidingscentrum.**

Belangrijk is om te zien dat er bij de opstart wel een **stabiele equipe** (langs beide kanten zijn) is die zich er echt achter wil zetten. Zelfs voor het onderwijs is dit ook een belangrijk punt: Momenteel hebben scholen extra uren geïnvesteerd om ZPL tot stand te laten komen. Belangrijk is dat dit mee ondersteund en versterkt wordt door de coördinator en directie. Sommige scholen investeren hier uren co-teaching in.

Ook in kader van **missie en visie op leren en ontwikkelen**. Je wil deze overdragen op leerlingen, maar dit soms is je eigen personeel hier niet altijd van op de hoogte. Dit is confronterend aan de start van het project. Belang van een draagvlak te creëren zelfs voor de start van het project. ZPL is dan een katalysator voor studenten en scholen, maar ook voor het WZC om zichzelf continue in vraag te stellen en zelf te leren.

ZORGPLEKLEREN

Anders **leren** in de zorg

2. *ENGAGEMENT & DRAAGVLAK CREËREN [NOTITIES INPUT WORKSHOP]*

Belangrijk is om ook te investeren op **informeel draagvlak** (familieraad, artsen, personeel, draagvlak creëren binnen de school). Sommige projecten waren hier al één jaar ervoor mee aan de slag. Om plannen uit te werken en draagvlak te creëren voor de effectieve start. De **hele organisatie** meenemen:

- Samen nadenken - participatie
- WZC voorstellen aan ouders van leerlingen
- Mentorencafé, leerkrachten mee uitnodigen in WZC

Wat ook helpt, is zijn **vaste aanspreekpunten** bij WZC en bij de school die frequent met elkaar overleggen (formeel en informeel). Structureel inbouwen in functies: bv. zo investeert iemand 10% van zijn tijd binnen zijn job hieraan.

Maak het ZPL **visueel in beide organisaties**. Lokaal van studenten, maar ook studenten/cursisten zelf zichtbaar maken en betrekken. Zodat ze zich deel voelen van het team. Bv. in huiskrantje

ZORGPLEKLEREN

Anders **leren** in de zorg

2. *RUIMTE & MATERIALEN [NOTITIES INPUT WORKSHOP]*

Het is een meerwaarde om een **leslokaal in WZC te maken**, zowel voor studenten als personeel.

- Beiden komen zo nauw met elkaar in contact.
- Het schept de mogelijkheid om de investering niet enkel te doen voor 1 school, maar motiveert ook andere scholen.
- De moeilijkste afweging is vooral dat je een lokaal inricht dat ten koste gaat van een kamer voor een bewoner. Maar op termijn loont dit wel. Lokaal wordt ook door zorgpersoneel benut.

Andere investeringen:

- beamer, (smart)bord, locker, lokaalinrichting, uniformen, ...
- e-learnings, gsm's
- skillslab

MEEST WAARDEVOLLE INVESTERINGEN?

Investeren in de **gezamenlijke ambities en doel**. Neem hier zeker de tijd voor. Sommigen zijn op zichzelf gestart en hier te snel in gegaan/dit overgeslagen en lopen nu naast elkaar. Hun ervaring is dan ook om even een stap terug te nemen en opnieuw te werken aan de gezamenlijke doelen.

Investeren in elkaar leren kennen en **overlegtijd**.

ZORGPLEKLEREN

Anders **leren** in de zorg

3. BORGEN - VERSTERKEN (- OPSCHALEN)?



ZORGPLEKLEREN

Anders **leren** in de zorg

3. VERSTERKEN EN/OF OPSCHALEN?

GROEP 1

- 1) Hoe kan je Zorgpleklerin (verder) verankeren/versterken?
Wat zorgt voor continuïteit, behoud van kwaliteit & energie?
- 2) Wat zijn kansen om uit te breiden? Wat is nodig op te schalen?

GROEP 2

- 1) Waar liggen de risico's in Zorgpleklerin volhouden?
Wat zouden redenen zijn om af te haken, of om kwaliteit & energie te verliezen?
- 2) Waar liggen de risico's in uitbreiden/opschalen?



ZORGPLEKLEREN

Anders **leren** in de zorg

HOE KAN JE ZORGPLEKLEREN (VERDER) VERANKEREN/VERSTERKEN? [NOTITIES INPUT WORKSHOP]

WAT ZORGT VOOR CONTINUÏTEIT, BEHOUD VAN KWALITEIT & ENERGIE?

- **Betrokkenheid vanuit directie** (strategisch niveau) naar operationeel & tactisch niveau toe om project draaiende te houden.
 - Tijd inbouwen om te **reflecteren en evalueren** om resultaat en **successen te gaan delen**.
 - Rechtstreekse contacten vanuit WZC & onderwijs.
 - Mogelijkheid om kort op de bal te spelen als er zaken gebeuren. Zo komt dit niet ten koste van de kwaliteit van je project.
 - Tijd voor overleg, communicatie en reflectie.

- **Pluspunten blijven zien en benoemen:**
 - Niet meegaan in negativiteit van leerlingen over 'minder leuke taken' (bv poetsen). Belangrijk is dat je als leraar hier niet in meegaat, maar dit onmiddellijk counteren. Er wordt veel geklaagd en gezaagd dus ook positief benaderen en benoemen.
 - Leerkrachten waakzaam zijn voor kritiek van cursisten, dus blijven investeren op ondersteuning.
 - Studenten/cursisten betrekken ook in de leukere activiteiten (bv. kerstfeest, medewerkersfeest, ...)
 - **Profileren als beste stageplek/leerplek** binnen Antwerpen. Je bent met mensen bezig! Dit is een jarenlange investering en zorgt ervoor dat je duidelijke ambities kan stellen en meepakken.

ZORGPLEKLEREN

Anders **leren** in de zorg

WAAR LIGGEN DE RISICO'S IN ZORGPLEKLEREN VOLHOUDEN? [NOTITIES INPUT WORKSHOP]

WAT ZOUDEN REDENEN ZIJN OM AF TE HAKEN, OF OM KWALITEIT & ENERGIE TE VERLIEZEN?

- Voornamelijk in functie van **personeelsbezetting**. Het is een evenwicht zoeken/balans vinden tussen medewerkers die kunnen begeleiden en het aantal stagiairs, maar ook externe stagiairs.
 - o Het ZPL zorgt ervoor dat je minder stagiairs van andere scholen kan aannemen. **Begeleidingscapaciteiten** in kaart brengen in kader van kwaliteitsbewaking. Zodat die niet overschreden wordt.
 - o Het belang van **continuïteit in de kerngroep**.
 - o Erop toezien dat het niet enkel een commercieel verhaal wordt, maar dat **gezamenlijke ambities** gedefinieerd worden.
 - o Tijdsdruk.
- Als je ZPL instelt voor meerdere scholen, is de **veelheid van leerplannen** ook een moeilijkheid om mee op te nemen. Bijvoorbeeld: het is al een ander leerplan tussen verpleging en gezondheidszorg. Het WZC is hier niet altijd van op de hoogte.
- Nood aan flexibiliteit: Scholen zijn enkel beperkt tot werken in de week, soms zou het gemakkelijk zijn dat een WZC ook een partner heeft die bereid is om in het weekend te starten.

ZORGPLEKLEREN

Anders **leren** in de zorg

WAT ZIJN KANSEN OM UIT TE BREIDEN? WAT IS NODIG OM OP TE SCHALEN? [NOTITIES INPUT WORKSHOP]

- Begin klein + Leg het goed en kwaliteitsvol uit + Maak bewuste keuzes + Begin met een duidelijk planning en begin er vroeg aan.
- Toon het belang ook naar bewoners toe en zorg ervoor dat de leerlingen dit ook zien.
- Start met een **try out** en stuur nadien bij
 - o Ontwikkel en draaiboek en noteer daar ook de zoektocht naar partners in.
 - o Bepaal criteria: Stabiliteit en veiligheid + Hoe heb je elkaar gevonden? + Missie, visie en ambities?
 - o Aandacht besteden aan goed praktijkvoorbeelden.
- **Niet loslaten**, blijven investeren in het positieve.
 - o Als organisatie kies je vaak voor nieuwigheden, maar je wordt ook geconfronteerd met veranderingen in je omgeving. (Bv. context van werklust of modernisering van het onderwijs). Benoem dit en ga op zoek hoe je als partners hiermee omgaat. Vertrouw op elkaars expertise.
- Er zijn kansen om dit ook uit te breiden naar andere sectoren (ziekenhuis, psychiatrie, ...)
- ZPL voorstellen op zorgoverleg Vlaanderen: niet enkel de onderwijssector informeren, maar ook zorgsector.
- **Toolbox** is ook bruikbaar zonder begeleiding, maar extra begeleiding is wel een meerwaarde.

Kortom, kies bewust voor: kleine samenwerking / verdere opschaling / andere studiedomeinen

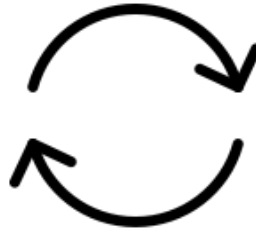


ZORGPLEKLEREN

Anders **leren** in de zorg

“HOE ZORGPLEKLEREN VERANKEREN IN ONZE ORGANISATIE?”

1. Ambities & meerwaarde
2. Investering van tijd & middelen
3. Borgen - versterken - en/of opschalen



>> Wat neem je mee vanuit jouw rol?

Nieuwe: wat gaat nu jouw eerstvolgende stap worden?

Lopende: wat wil je borgen-versterken-uitbreiden?





ZORGPLEKLEREN

Anders **leren** in de zorg



Provincie
Antwerpen